

HOLLAND FESTIVAL 76

Martha Graham Dance Company,
New York

Scheveningen – Circustheater – zaterdag 19 juni 1976 – 20.15 uur
Amsterdam – Stadsschouwburg – zondag 20 juni 1976 – 20.15 uur
Rotterdam – Rotterdamse Schouwburg – maandag 21 juni 1976 – 20.15 uur

Martha Graham Dance Company, New York

Artistic director Martha Graham
General director Ronald Protas

Danseressen en dansers

Takako Asakawa, Mario Delamo,
Janet Eilber, Diane Gray,
Yuriko Kimura, Peggy Lyman,
Daniel Maloney, Elise Monte,
Peter Sparling, David Hatch Walker,
Tim Wengerd, Mary Barnett ,
Fred Bratcher, Jessica Chao,
Christine Dakin, Diana Hart,
Bonnie Oda Homsey, Susan McGuire,
Lucinda Mitchell, Eric Newton
Barry Smith

Chef-repetitoren	Linda Hodes, Robert Powell
Dekors	Isamu Noguchi, Leandro Locsin, Marisol
Costuums	Martha Graham, Halston
Belichting	Jean Rosenthal, Ronald Bates
Dirigent	Stanley Sussman
Leiding Europese tournee	Lillian Libman

De Martha Graham Dance Company wordt gesteund door de National Endowment for the Arts, de Lila Acheson Wallace Fund, de Andrew Mellon Foundation, de Phelps-Dodge Corporation en Mr. Paul Lepercq.

Programma

Scheveningen, 19 juni

**Seraphic Dialogue
Lamentation
Diversion of Angels
Night Journey**

Amsterdam, 20 juni

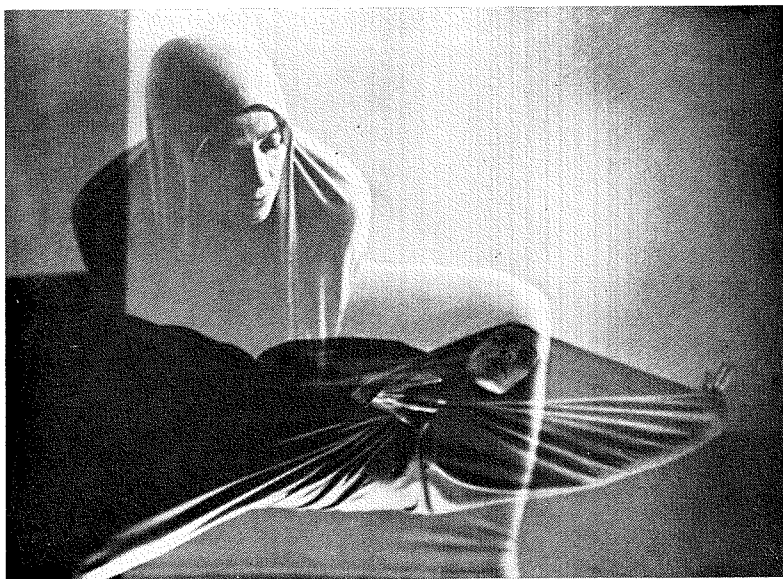
**Diversion of Angels
Lamentation
Errand into the Maze
Cave of the Heart
Appalachian Spring**

Rotterdam, 21 juni

**Seraphic Dialogue
Night Journey
Lamentation
Diversion of Angels**

Tussen alle werken zijn pauzes

Martha Graham in 1930 in Lamentation, gefotografeerd door Betty Morgan

Seraphic Dialogue

(1955)

Choreografie en kostuums Martha Graham
Muziek Norman Dello Joio
Dekor Isamu Noguchi
Licht Jean Rosenthal

Seraphic Dialogue is het drama van Jeanne d'Arc in haar laatste uur. In een dialoog met de heilige Michael, de heilige Catherine en de heilige Margaretha, wier stemmen haar naar haar bestemming hadden geleid, ziet zij terug op haar leven als maagd, strijdster en martelares en, van gedaante veranderd, wordt zij opgenomen in het hiernamaals.

Joan	Takako Asakawa
De Maagd	Lucinda Mitchell
De Strijdster	Elisa Monte
De Martelares	Bonnie Oda Homsey
St Michael	David Hatch Walker
St Catherine	Peggy Lyman
St Margaret	Susan McGuire

Lamentation

(1930)

Choreografie en kostuums Martha Graham
Muziek Zoltan Kodaly (Lewis Stewart, piano)
Dit is een dans van het Verdriet.

Solo Peggy Lyman 19 juni
Janet Eilber 20 en 21 juni

Takako Asakawa en Susan McGuire in Diversion of Angels

Diversion of Angels

(1948)

Choreografie en costuums

Martha Graham

Muziek

Norman Dello Joio

Licht

Ronald Bates naar het ontwerp van
Jean Rosenthal

'De stad leek in Eden te liggen of gebouwd te zijn in de Hemel . . . Het stof en de stenen op de straten waren zo kostbaar als goud . . . De eeuwigheid straalde in het daglicht en iets oneindigs dat alle grenzen te buiten ging verscheen en sprak met mijn verwachting en wekte mijn verlangen . . . De Mannen! Onsterfelijke Cherubijnen! En glinsterende jongemannen, en stralende engelen en serafijnse maagden vol leven en schoonheid. Jongens en meisjes, buiteland en spelend in de straten, waren bewegende juwelen, ik wist niet dat zij geboren werden of zouden sterven . . . De straten waren van mij, de tempel was van mij, hun kleren en goud en zilver waren van mij en ook de zon en de maan en de sterren, ja de gehele wereld was van mij, en ik was de enige toeschouwer en bewonderaar'.

Thomas Traherne

'Diversion of Angels' is een lyrisch ballet over de liefelijkheid van de jeugd, over plezier en speelsheid, de snelle vreugde en het snelle verdriet en het voor 't eerst verliefd zijn. Het ballet vertelt geen verhaal.

Het Paar in het Wit

19 juni

Janet Eilber, Peter Sparling

20 juni

Peggy Lyman, Daniel Maloney

21 juni

Takako Asakawa, David Hatch Walker

Het Paar in het Rood

19 juni

Yuriko Kimura, Mario Delamo

20 juni

Takako Asakawa, David Hatch Walker

21 juni

Susan McGuire, Daniel Maloney

Het Paar in het Geel

19 juni

Elisa Monte, Tim Wengerd

20 juni

Elisa Monte, Tim Wengerd

21 juni

Elisa Monte, Tim Wengerd

19 juni: Mary Barnett, Fred Bratcher, Jessica Chao, Christine Dakin, Lucinda Mitchell.

20 juni: Mary Barnett, Elisa Monte, Jessica Chao, Bonnie Oda Homsey.

21 juni: Lucinda Mitchell, Jessica Chao, Mary Barnett, Christine Dakin.

Night Journey

(1947)

Choreografie en kostuums

Martha Graham

Muziek

William Schuman

Dekor

Isamu Noguchi

Licht:

Ronald Bates

'And loudly o'er the bed she walked where she
In twofold wedlock, hapless, had brought forth
Husband from a husband, children from a child
We could not know the moment of her death
Which followed soon.'

Oedipus was de zoon van koning Laius van Thebe en koningin Jocaste. Bij zijn geboorte voorspelde een orakel dat hij zijn vader zou vermoorden en dus werd hij verbannen naar een verlaten bergstreek. Daar werd hij gevonden en beschermd door een Korintische schaapherder, en hij groeide op tot man als de aangenomen zoon van de koning van Korinthe. Opnieuw voorspelde een orakel dat Oedipus zijn vader om het leven zou brengen en met zijn moeder zou trouwen. Denkend dat de koning van Korinthe zijn echte vader was, ontvluchtte hij de stad en tijdens

zijn omzwervingen ontmoette, bestreed en tenslotte doodde hij een vreemdeling, die koning Laius van Thebe was.

Oedipus reisde door naar Thebe, loste het raadsel van de Sfinx op en werd tenslotte koning en trouwde met de koningin, Jocaste. Hij regeerde op nobele wijze tot een pestepidemie Thebe teisterde en het orakel de uitspraak deed dat alleen verbanning van de moordenaar van Laius de stad zou redden. Eindelijk werd de verschrikkelijke waarheid van het noodlot van Oedipus aan het licht gebracht door de blinde ziener Tiresias. Jocaste benam zichzelf het leven, Oedipus maakte zichzelf blind en zwierf in droefheid over de aarde.

In 'Night Journey', Martha Graham's dramatisering van deze mythe, is niet Oedipus maar Jocaste de hoofdpersoon. De handeling draait om het ogenblik in Jocaste's doodsstrijd waarin zij terugziet op haar leven, met dubbel inzicht de triomfale aankomst van Oedipus ziet, hun ontmoeting hun liefde en huwelijk, de jaren van intimiteit die wreed beëindigd werden door de blinde ziener Tiresias als tenslotte de waarheid uit hem losbreekt.

Het koor van vrouwen die de waarheid weten voor de ziener haar uitspreekt, tracht vergeefs te verijdelen dat de profetie tot haar wrede vervulling wordt geleid.

Jocaste	Takako Asakawa
Tiresias, de Ziener	Daniel Maloney
Oedipus	David Hatch Walker
Leidster van het Koor	Peggy Lyman
Dochters van de Nacht	Lucinda Mitchell, Diana Hart, Susan McGuire, Christine Dakin, Jessica Chao, Mary Barnett

Errand into the Maze

(1947)

Choreografie en kostuums	Martha Graham
Muziek	Gian-Carlo Menotti
Dekor	Isamu Noguchi
Licht	Jean Rosenthal

Dit is een boodschap in de doolhof van de duisternis des harten, om in het aanzicht te staan van het Schepsel van Angst en daar strijd mee aan te gaan. Er is de voltooiing van de boodschap, het ogenblik van triomf, het te voorschijn komen uit het duister.

Peggy Lyman, Daniel Maloney

Cave of the Heart

(1946)

Choreografie en kostuums	Martha Graham
Dekor	Isamu Noguchi
Muziek	Samuel Barber
Licht	Jean Rosenthal, Ronald Bates

Martha Graham dramatiseert de legende van Medea, de tovenaars-prinses van Colchis die verlaten wordt door haar minnaar, de held Jason, wiens ambitie hem leidt tot het aannemen van de hand van de Prinses van Korinthe. Waanzinnig van jalouzie vernietigt Medea de Prinses door middel van een vergiftigde kroon, grijpt haar twee zonen en vertrekt naar Colchis in een vlamvend karos. De handeling van het ballet heeft als kern de verschrikkelijke vernietigingskracht van de jalouzie en menselijke verbondenheid met de magische krachten van het kwaad.

Medea	Takako Asakawa
Jason	Daniel Maloney
Prinses	Susan McGuire
Het Koor	Bonnie Oda Homsey

Appalachian Spring

(1944)

Choreografie	Martha Graham
Muziek	Aaron Copland
Dekor	Isamu Noguchi
Licht	Jean Rosenthal
Costuums naar ontwerpen van	Edythe Gilfond

De lente in de wildernis van het Appalachian-gebergte wordt gevierd door een jongeman en vrouw die op het punt staan te trouwen, door een Revivalist-predikant en zijn volgelingen, en door een pioniersvrouw die droomt van het Beloofde Land.

The Pioneer Woman	Susan McGuire
The Revivalist	David Hatch Walker
His Followers	Diana Hart, Christine Dakin, Bonnie Oda Homsey, Jessica Chao
The Husbandman	Tim Wengerd
His Bride	Yuriko Kimura

Martha Graham

Martha Graham

Martha Graham is een levende legende. Als geen ander in de wereld van de dans heeft zij haar stempel gezet op de ontwikkeling van haar kunst en is zij synoniem geworden met wat nu de 'classic modern dance' wordt genoemd. Zij was creatief en emancipatorisch-feministisch avant la lettre, zij schiep in haar choreografieën een dramatisch universum van een grote zeggingskracht en gaf het waarmerk aan een eigen stijl en danstechniek waaruit velen van haar leerlingen en navolgers hebben geput. Heel deze erfenis draagt zij nu over aan een nieuwe generatie van danskunstenaars en toeschouwers. Hoewel de Martha Graham Dance Company vijftig jaar bestaat, is het een jonge groep die thans aantreedt en die de rollen heeft overgenomen, waarin Martha Graham en zoveel andere groten over een lengte van jaren hebben geschitterd.

Zijn de vertolkers mensen van deze tijd, gebleven zijn de klassieke Graham-kostuums, de specifieke danstechniek ('contraction and release', free bound'), de dekors van Noguchi, de archaische benamingen van de personages uit de dramatische balletten, de geheimzinnige gedragen teksten als toelichting bij de werken, die in enkele woorden het hermetisch kader scheppen waarin Graham's danstaal zijn vertrekpunt neemt.

Het oeuvre van Martha Graham omspant vijftig jaar. Sinds de oprichting van haar groep op 18 april 1926 schiep zij 150 werken, veelal de inspiratie van haar dansdrama's over grote gevoelens zoekend in de bijbel, de griekse mythologie en andere culturele bronnen van de mensheid. Degenen die na haar kwamen, hebben Martha Graham meestal niet op dit punt gevolgd en zeldzaam zijn de moderne choreografen die op zo rechtstreekse wijze nog verhalende, archetypische balletten maken.

Martha Graham creëerde de meeste balletten – en daarin de hoofdrollen – voor zichzelf. Zij heeft 53 jaar zelf gedanst en pas in 1969 nam zij als danseres afscheid van het podium. De Bat-Dor Dance Company in Tel Aviv is een van de weinige groepen ter wereld die nu nog Graham-balletten mogen en kunnen brengen. Na 1969 braken voor Martha Graham enkele moeilijke jaren aan en werd zij geplaagd door ziekte en andere tegenslagen. Zij en de groep herstelden zich na 1972. Een nieuwe lichtung trad aan en Martha Graham bouwde een nieuw repertoire op, bestaande uit zestien herinstuderingen van haar belangrijkste stukken, vier nieuwe werken en een dansdemonstratie waarbij zij zelf de toelichtingen gaf.

Graham's levenswerk

Twaalf jaar lang behoorden alleen vrouwen tot Martha Graham's groep, onder wie Betty Bloomer, de huidige presidentsvrouw Mrs Ford. Een van Graham's grootste inspiratiebronnen was Ruth St Dennis, de 'hogepriesteres' en 'godin', die zelf tot in de negentig jaar oud werd. In 1938 maakte Graham voor het eerst een choreografie voor een man, haar vriend Erick Hawkins, getiteld 'American Document'. In 1939 kwam Merce Cunningham bij de groep, later gevolgd door Paul Taylor, John Butler en andere thans vooraanstaande figuren in de Amerikaanse dans. Ook Pearl Lang en Anna Sokolow zijn door Martha Graham gevormd. Minder bekend is het feit dat ook veel bekende acteurs ooit bij Martha Graham lessen namen, zoals Carol Baker, Richard Boone, Bette Davis, Anne Jackson, Edmund O'Brien, Gregory Peck, Tony Randall, Rip Torn, Eli Wallach en Joanne Woodward.

In de mate waarin Martha Graham heeft gedomineerd over haar kunstvorm in de twintigste eeuw, is zij vaak op één lijn gesteld met figuren als Picasso en Stravinsky. Ontelbaar zijn de onderscheidingen, prijzen en ere-doctoraten die Martha Graham vooral in de laatste tien jaren ten deel zijn gevallen, en die het respect en de bewondering vertolken die de Amerikaanse en internationale kunstwereld haar toedragen.

De groep

De Martha Graham Dance Company, die in dit jubileumseizoen Graham's levenswerk presenteert, is zeer internationaal samengesteld en omvat de Japanse danseressen Takako Asakawa en Yuriko Kimura, de Canadese danser David Hatch Walker naast geboren Amerikanen zoals Diane Gray, Janet Eilber en Peggy Lyman. De meeste leidende leden van de groep zijn zelf als docent aan de Martha Graham School, aan andere dansscholen of aan universitaire dansopleidingen verbonden. In 1975 dansten Dame Margot Fonteyn en Rudolf Nurejew als gasten bij de groep de hoofdrollen in Martha Graham's nieuwe ballet 'Lucifer', toen het jubileumseizoen op 19 juni in het Uris-theatre in New York met een benefiet-gala werd geopend. Enkele maanden later maakte de groep grote indruk op Maurice Béjart's eerste internationale dansfestival in Venetië. De Martha Graham Center of Contemporary Dance Inc., de dansgroep en de school omvattend, is gevestigd in Central Park East in New York op 316 East 63 Street.

H. de W.

Staf van de Martha Graham Dance Company

General director	Ron Protas
Managing director	Lillian Libman
General manager	Cynthia Parker
Company manager	Frank Lackner
Production Supervisor	Ronald Bates
Stage Manager	Perry Silvey
Assistant Stage Manager	Walter Kaiser
Chief Technicians	Daniel Lomax, Kristina Kaiser, Gary Justesen,
Pianist	Lewis Stewart
Administrative Assistants	Leslie Williams, Glenn Ostergaard

Film-, foto- of geluidsopnamen tijdens de voorstellingen van de Martha Graham Dance Company zijn zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het gezelschap niet toegestaan.

Alle choreografieën en technieken zijn oorspronkelijke creaties van Martha Graham en worden auteursrechtelijk beschermd. De costuums, tenzij anders aangegeven, zijn ontworpen door Martha Graham en eveneens auteursrechtelijk beschermd.

De programma's en bezettingen zijn aangegeven onder voorbehoud van wijzigingen en kunnen te allen tijde worden veranderd.